

TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT

KHOA KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGHIÊN CỨU KHOA HỌC SINH VIÊN NĂM 2025

Giảng viên hướng dẫn:

Phí Thị Kim Thư

Nhóm sinh viên nghiên cứu:

Lê Hoàng Anh

Nguyễn Thị Thuỳ Dung

Phạm Thị Hoàng Linh

Trần Thuý Vân

ĐỀ TÀI

**NGHIÊN CỨU HÀNH VI QUẢN LÝ
TÀI CHÍNH CỦA SINH VIÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ-ĐỊA CHẤT**

Bố cục của đề tài

Chương I: Cơ sở lý luận về quản lý tài chính trong sinh viên

Chương II: Thực trạng quản lý tài chính của sinh viên Trường Đại học Mỏ-Địa chất

Chương III: Một số giải pháp tăng cường hành vi quản lý tài chính của sinh viên Trường Đại học Mỏ-Địa chất

CHƯƠNG I: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ TÀI CHÍNH TRONG SINH VIÊN

1.1. Khái niệm quản lý tài chính cá nhân và quản lý tài chính trong sinh viên

Quản lý tài chính cá nhân: là quá trình lập kế hoạch, tổ chức, kiểm soát và theo dõi việc sử dụng tiền bạc để đạt được sự ổn định hiện tại và các mục tiêu tương lai.

Quản lý tài chính trong sinh viên: là việc sinh viên sử dụng hợp lý các nguồn tài chính hạn chế để phục vụ nhu cầu học tập, sinh hoạt và phát triển cá nhân. Khả năng quản lý tài chính tốt đặc biệt quan trọng đối với sinh viên, nhất là những người học tài chính, vì nó ảnh hưởng đến năng lực của họ sau này.

1.2. Đặc điểm quản lý tài chính trong sinh viên

- Nguồn thu nhập hạn chế và không ổn định
- Chi tiêu đa dạng và dễ vượt quá khả năng
- Thiếu kinh nghiệm và kiến thức tài chính
- Dễ bị cám dỗ bởi vay nợ và trả góp
- Mục tiêu tài chính ngắn hạn, thiếu rõ ràng
- Ảnh hưởng lớn từ môi trường xung quanh

1.3. Nội dung quản lý tài chính trong sinh viên

- Lập kế hoạch tài chính
- Quản lý thu nhập và chi tiêu
- Quản lý tiết kiệm và đầu tư
- Quản lý nợ
- Bảo hiểm và lập kế hoạch dài hạn

1.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến quản lý tài chính trong sinh viên

Nhân tố bên trong	Nhân tố bên ngoài
Nhận thức về tài chính	Gia đình, bạn bè và áp lực xã hội
Thói quen chi tiêu	Môi trường sống & học tập
Kỷ luật bản thân	Thu nhập làm thêm
Mục tiêu tài chính cá nhân	Công nghệ & dịch vụ tài chính
Tâm lý cá nhân	Kinh tế & lạm phát

**Chương II: Thực trạng quản lý tài
chính của sinh viên Trường Đại học
Mỏ-Địa chất**

Một số nét khái quát về sinh viên trường Đại học Mở - Địa chất

a. Tính cách và phẩm chất

- Chăm chỉ, cần cù.
- Thân thiện, hòa đồng
- Bản lĩnh, thích nghi tốt

b. Học tập và chuyên môn

- Đa ngành, đa lĩnh vực
- Thực hành thực tế cao
- Tư duy logic, kỹ thuật tốt

c. Hoạt động ngoại khóa

- Tích cực tham gia Đoàn - Hội, câu lạc bộ, thể thao, văn nghệ.
- Nhiều hoạt động thực tế như nghiên cứu khoa học, ngày hội việc làm, cuộc thi chuyên ngành.

d. Cơ hội nghề nghiệp

- Tỷ lệ việc làm cao, nhất là trong các ngành kỹ thuật, năng lượng, tài nguyên.
- Có cơ hội làm việc tại tập đoàn lớn, hoặc học tiếp lên cao học, nghiên cứu chuyên sâu.

Thực trạng quản lý thu nhập và chi tiêu

Bảng 2. 1 Thực trạng thu nhập và tiết kiệm của sinh viên Trường Đại học Mở - Địa chất

Tiêu chí	Kết quả khảo sát
Nguồn thu nhập chính	Phần lớn sinh viên phụ thuộc vào trợ cấp từ gia đình; một số có thêm thu nhập từ việc làm thêm hoặc học bổng.
Mức thu nhập trung bình hàng tháng	Dao động chủ yếu trong khoảng 2 - 5 triệu VND/tháng.
Tỷ lệ tiết kiệm hàng tháng	Khoảng 10% - 20% thu nhập được dành để tiết kiệm; hình thức tiết kiệm chưa ổn định.
Cách bù đắp khi thu - chi mất cân đối	Chủ yếu sử dụng từ khoản tiết kiệm cá nhân hoặc vay mượn từ người thân/bạn bè.

Phân tích thực trạng quản lý tài chính của sinh viên trường Đại học Mở - Địa chất

Bảng 2. 2 Thực trạng chi tiêu và quản lý tài chính cá nhân của sinh viên Trường Đại học Mở - Địa chất

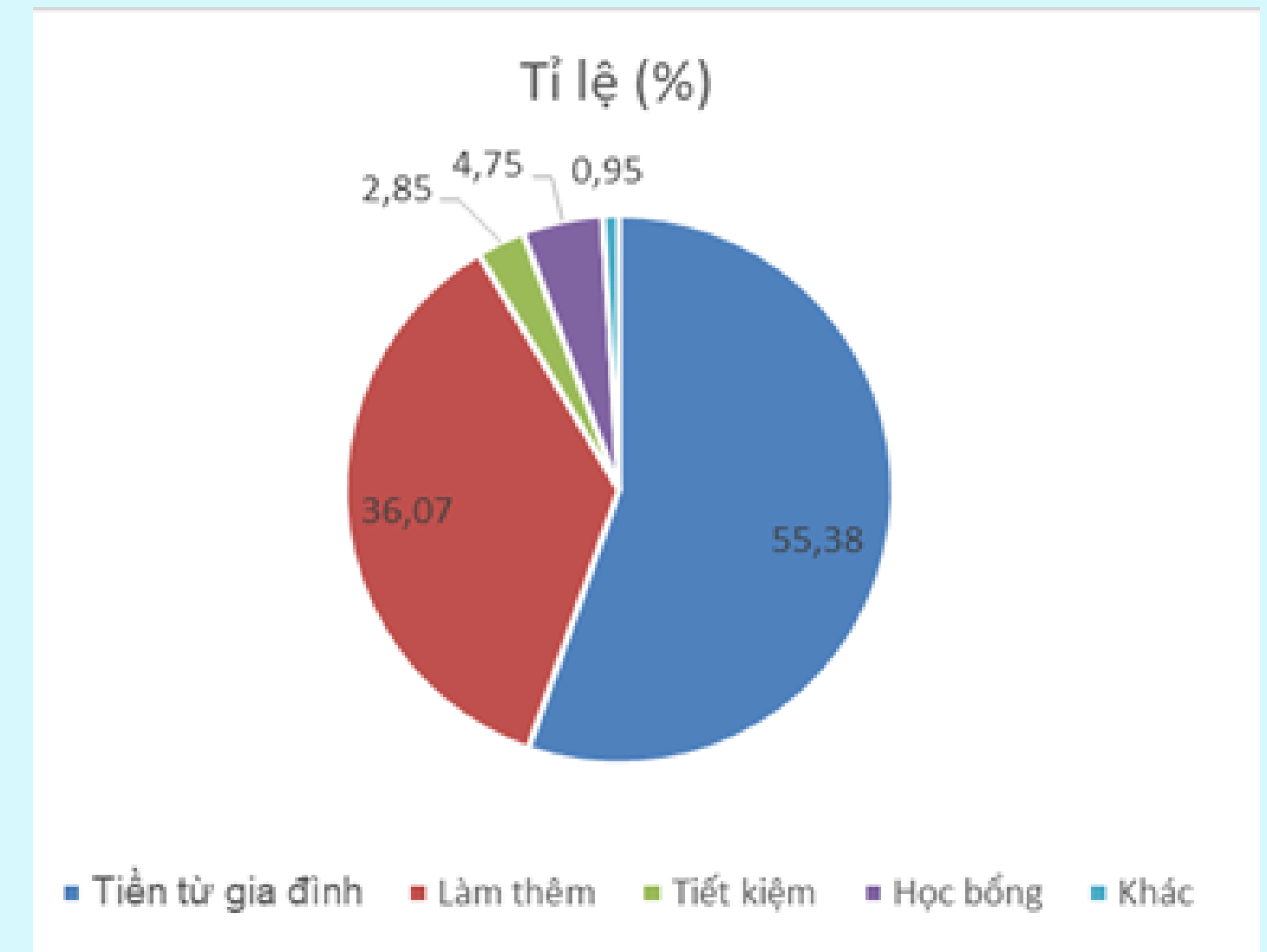
Tiêu chí	Kết quả khảo sát
Các khoản chi tiêu chính	Bao gồm học phí, tiền thuê nhà, ăn uống, chi phí đi lại, cùng với mua sắm và giải trí.
Tần suất lập ngân sách và theo dõi thu – chi	Chủ yếu xem xét hàng tháng hoặc không thường xuyên; việc lập kế hoạch tài chính còn hạn chế.
Tỷ lệ sinh viên chi tiêu vượt mức thu nhập	76% sinh viên có tình trạng chi tiêu vượt quá thu nhập hàng tháng
Khó khăn trong quản lý chi tiêu	Phổ biến là thu nhập không ổn định, thiếu kế hoạch chi tiêu cụ thể.
Mức độ hiệu quả trong quản lý tài chính	Phần lớn sinh viên tự đánh giá là “khá hiệu quả”, nhưng thiếu kỹ năng lập kế hoạch tài chính bài bản.

Đánh giá và nhận xét về tình hình thu - chi

1. Nguồn thu nhập và mức thu nhập hàng tháng

Tình hình thu nhập và khả năng tự chủ tài chính của sinh viên

- Nguồn thu nhập chính vẫn là gia đình; sinh viên phụ thuộc tài chính khá nhiều
- Một bộ phận nhỏ có thu nhập từ làm thêm hoặc học bổng, nhưng tỷ lệ không đáng kể
- Thu nhập phổ biến trong khoảng 2–5 triệu đồng/tháng, chỉ đủ chi trả các khoản cơ bản.
- Khả năng tự chủ tài chính còn yếu, dễ bị động khi nguồn hỗ trợ từ gia đình bị gián đoạn.
- Kỹ năng quản lý tài chính cá nhân của sinh viên nhìn chung còn hạn chế, dẫn đến nguy cơ thiếu hụt tài chính nếu không có kế hoạch chi tiêu hợp lý.

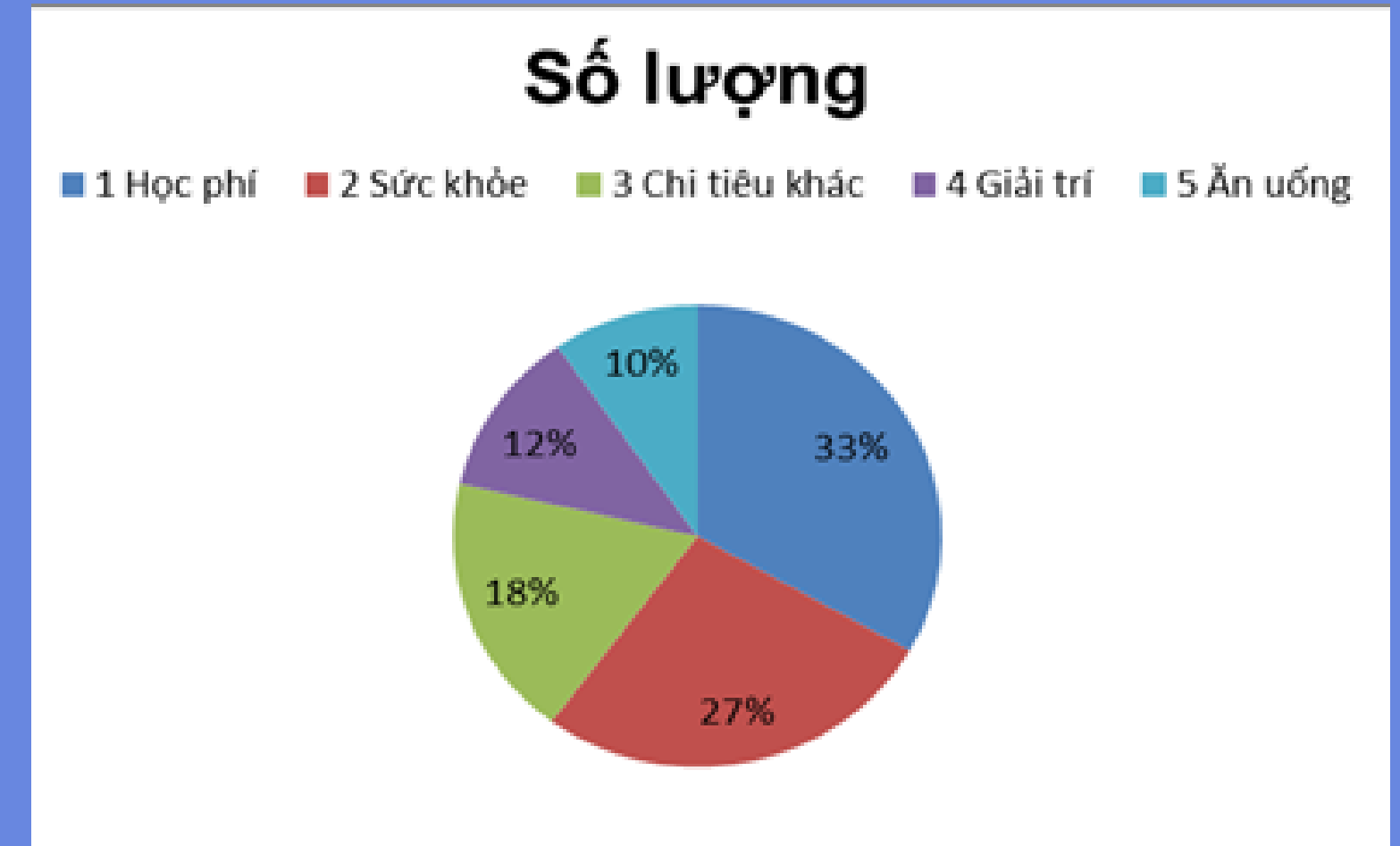

Hình 2. 1 Cơ cấu nguồn thu nhập từ sinh viên trường Đại học Mỏ - Địa chất

2. Cơ cấu chi tiêu và thói quen tài chính

Các khoản chi tiêu chính và thói quen tài chính của sinh viên

- Chi tiêu chính gồm: Học phí, Tiền thuê nhà, ăn uống, đi lại, mua sắm cá nhân, giải trí
- Ăn uống và chi phí sinh hoạt thường chiếm tỷ trọng lớn nhất trong tổng chi tiêu.
- Nhiều sinh viên phân bổ ngân sách chưa hợp lý, dễ chi tiêu theo cảm xúc (mua sắm, giải trí vượt kế hoạch).
- Thiếu kỹ năng quản lý khiến sinh viên mất kiểm soát tài chính, đặc biệt khi thu nhập có hạn.
- Các khoản chi lớn (học phí, nhà, ăn uống, đi lại) cần được lập kế hoạch cụ thể để đảm bảo cân đối tài chính.

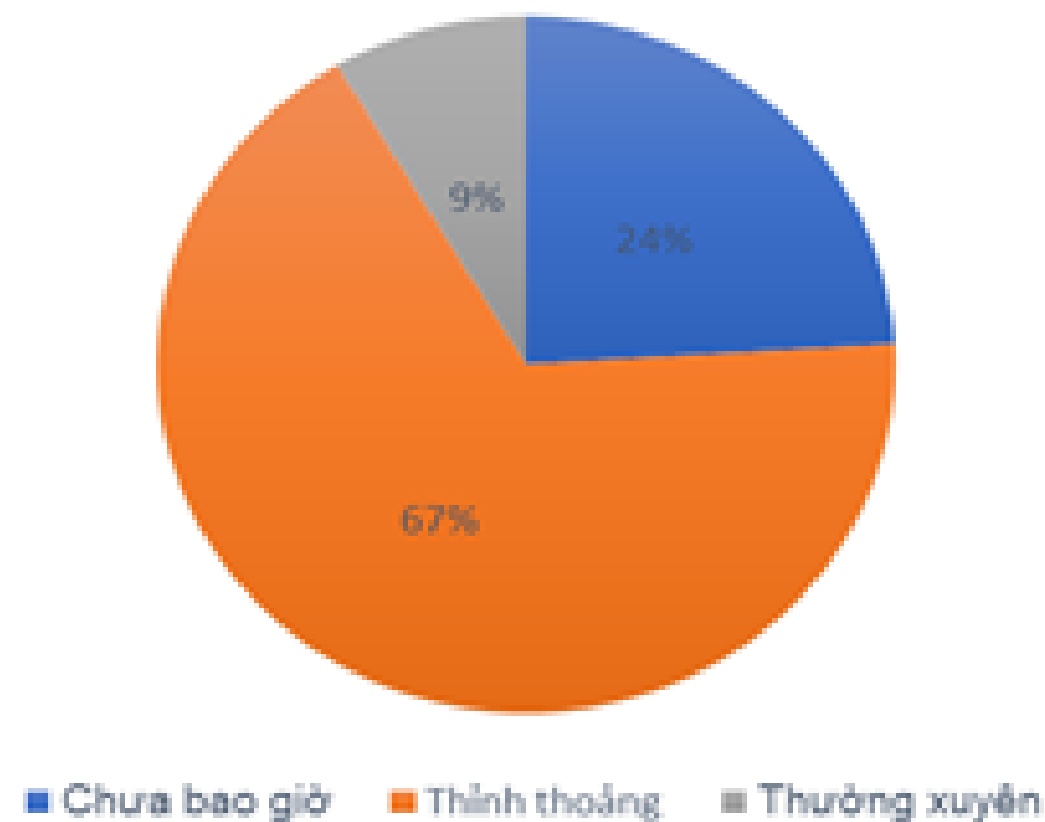
Hình 2. 2 Cơ cấu các khoản chi tiêu của sinh viên trường Đại học Mở - Đà Nẵng

3. Tần suất và hiệu quả quản lý thu - chi

Phần lớn sinh viên chỉ cân đối thu chi một cách ngẫu hứng hoặc theo tháng, chứ chưa hình thành thói quen theo dõi chi tiêu thường xuyên. Việc này dẫn đến khó kiểm soát tài chính và không phát hiện kịp thời những khoản chi vượt mức.

Mặc dù nhiều sinh viên tự đánh giá mình "quản lý tài chính khá hiệu quả, thực tế lại cho thấy tỷ lệ chi tiêu vượt thu nhập còn cao, kế hoạch chi tiêu chưa ổn định và khả năng tiết kiệm thấp. Điều đó phản ánh sự chủ quan trong tự đánh giá năng lực tài chính và việc thiếu công cụ hỗ trợ như ứng dụng quản lý chi tiêu hay lập ngân sách rõ ràng.

Tỉ lệ kiểm soát chi tiêu hàng tháng

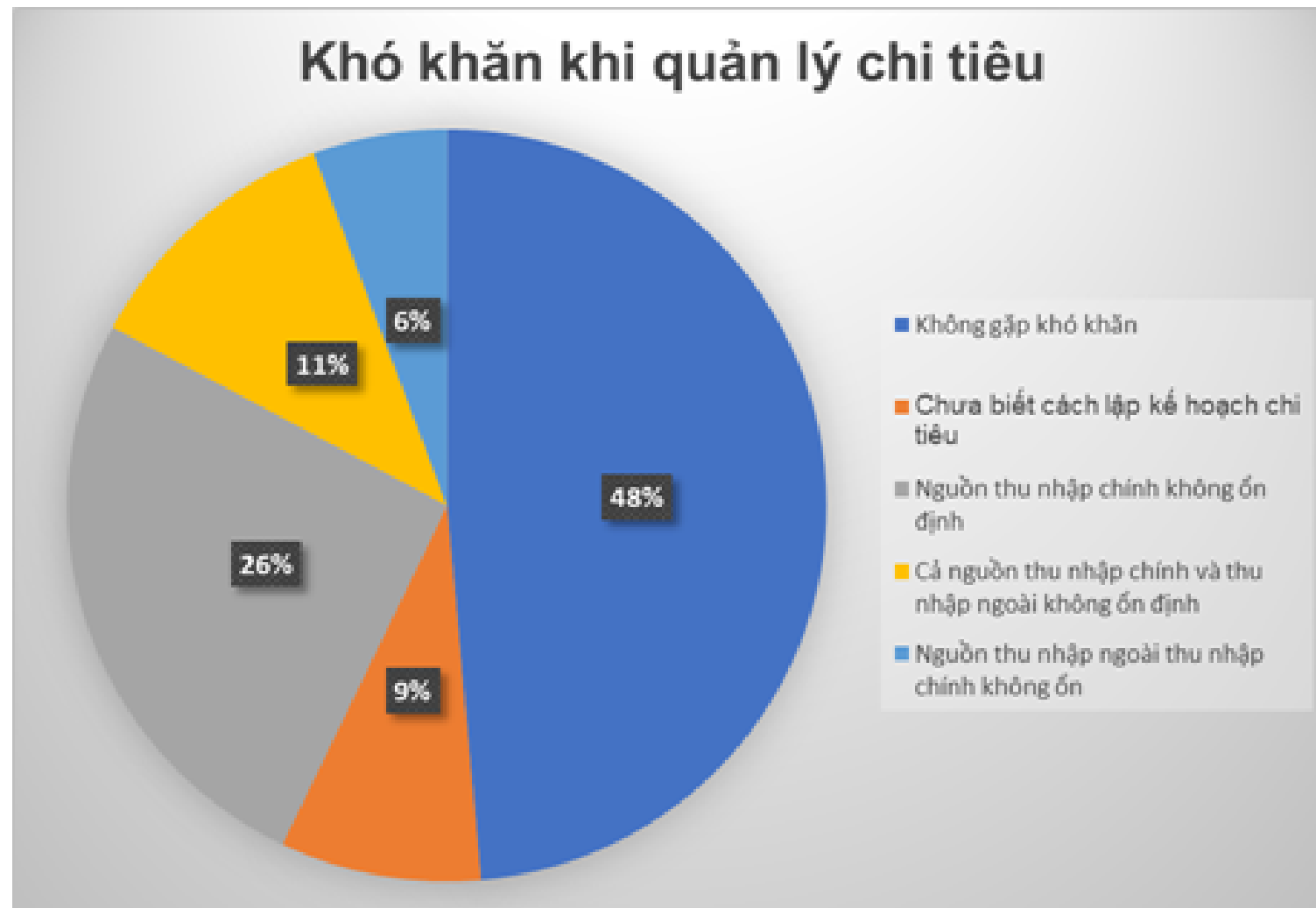
Hình 2. 3 Tỷ lệ kiểm soát chi tiêu hàng tháng của sinh viên trường Đại học Mở - Địa chất

4. Khó khăn trong quản lý chi tiêu

Hai khó khăn lớn nhất được sinh viên nêu ra gồm:

- Thu nhập không ổn định: đặc biệt với sinh viên làm thêm hoặc phụ thuộc vào khoản trợ cấp từ gia đình theo tháng/đợt.
- Thiếu kiến thức và kế hoạch chi tiêu rõ ràng: đa số sinh viên không được hướng dẫn cụ thể về cách lập ngân sách, phân bổ chi tiêu hay xác định ưu tiên trong tiêu dùng.

Một số sinh viên gặp khó khăn trong việc quản lý chi tiêu, do thu nhập không ổn định hoặc chưa có kế hoạch cụ thể.

Hình 2. 4 Tỷ lệ sinh viên gặp khó khăn trong quản lý chi tiêu và nguyên nhân gặp khó khăn trong quản lý chi tiêu của sinh viên trường Đại học Mở - Địa chất

5. Mức độ tiết kiệm

Tích lũy tiết kiệm còn hạn chế, đa số tiết kiệm ở mức thấp, điều này có thể gây khó khăn khi có những khoản chi đột xuất.

- Đa số sinh viên tiết kiệm ở mức 10%–20% thu nhập, cho thấy có ý thức tiết kiệm, nhưng tỷ lệ này chưa đủ an toàn trước các chi phí phát sinh.
- Một bộ phận sinh viên tiết kiệm dưới 10%, đây là mức rất thấp, khiến họ dễ bị ảnh hưởng nếu gặp tình huống tài chính bất ngờ.
- Sinh viên tiết kiệm trên 30% chiếm tỷ lệ nhỏ, cho thấy việc tích lũy đáng kể còn là thách thức với phần lớn sinh viên.
- Nhìn chung, khả năng tiết kiệm của sinh viên còn hạn chế, và mức độ tích lũy thấp tiềm ẩn rủi ro trong trường hợp phát sinh chi tiêu không lường trước.

Hình 2. 5 Tỷ lệ sinh viên trường Đại học Mở - Địa chất có tiết kiệm hàng tháng

***Có sinh viên phải vay tiền khi chi tiêu vượt thu nhập, đây là dấu hiệu đáng chú ý, thể hiện sự thiếu cân đối tài chính.**

Hai biện pháp phổ biến nhất (cùng chiếm 32%) là:

- Làm thêm giờ
- Vay tiền từ bạn bè hoặc người thân

Các biện pháp ít phổ biến hơn gồm:

- Cắt giảm chi tiêu: 22%
- Tiết kiệm: 13%
- Biện pháp khác: 1%

Nhận xét: Việc một tỷ lệ lớn sinh viên phải vay tiền từ bạn bè hoặc người thân khi thiếu hụt tài chính là một dấu hiệu đáng chú ý. Điều này có thể cho thấy sinh viên có thể chưa có nhiều nguồn thu nhập ổn định hoặc chưa có các giải pháp tài chính độc lập hiệu quả. Việc dựa vào sự hỗ trợ từ người thân và bạn bè có thể mang tính tạm thời và không bền vững về lâu dài

Hình 2. 6 Các biện pháp sinh viên trường Đại học Mở - Địa chất sử dụng khi chi tiêu vượt quá so với nguồn thu

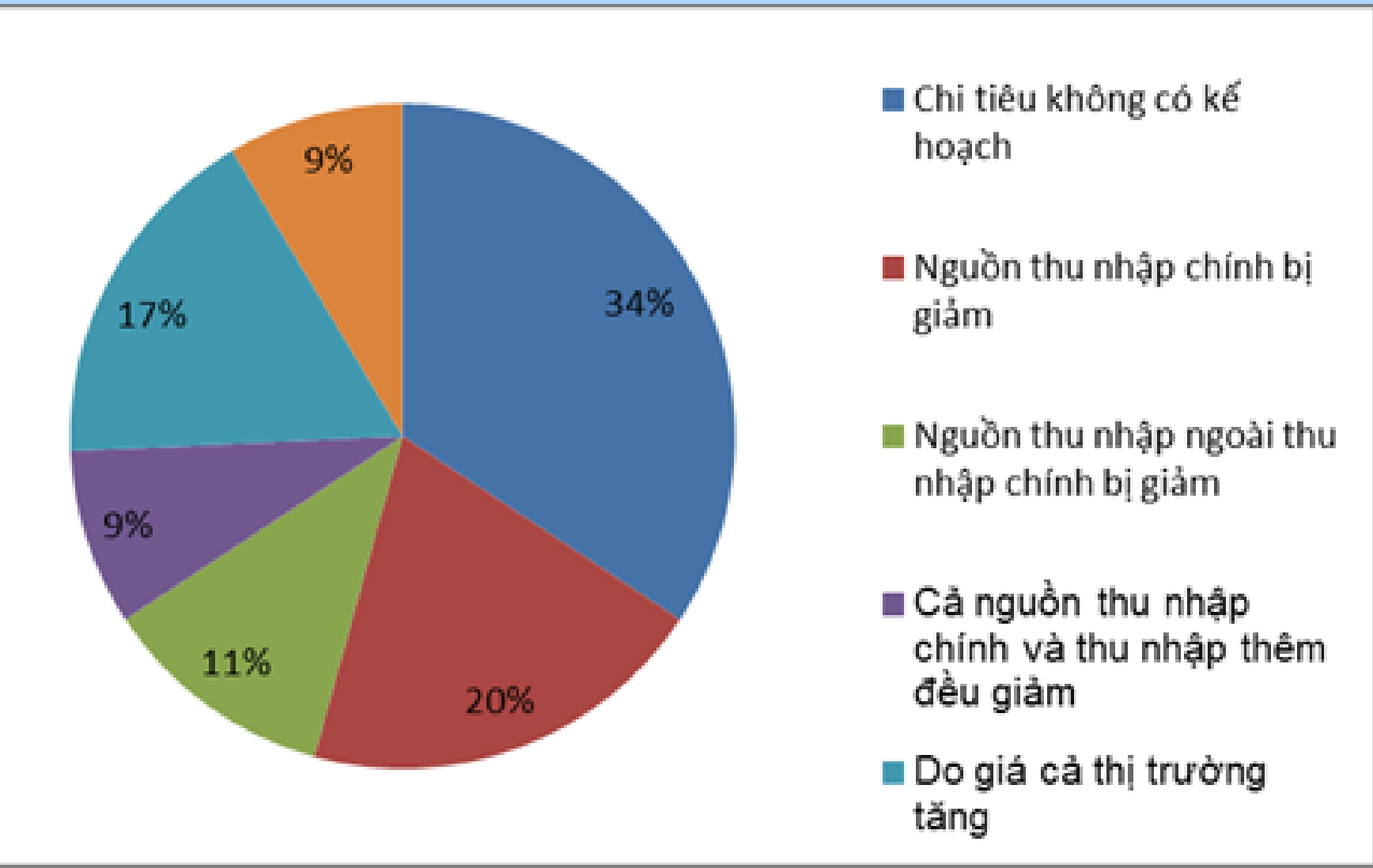
*** Việc quản lý chi tiêu cần được cải thiện, đặc biệt là với những sinh viên không lập kế hoạch trước, dễ rơi vào tình trạng chi tiêu không có kiểm soát.**

Khó khăn tài chính phổ biến của sinh viên

- 34% sinh viên chi tiêu không có kế hoạch, là nguyên nhân chính dẫn đến mất cân đối tài chính.
- 20% bị giảm thu nhập chính, 11% giảm thu nhập ngoài, và 9% chịu tác động kép từ cả hai nguồn.
- 17% bị ảnh hưởng bởi tăng giá cả thị trường.
- Chỉ 9% sinh viên không gặp khó khăn, cho thấy phần lớn đang đối mặt với áp lực tài chính.

Kết luận – Giải pháp đề xuất

Sinh viên cần lập kế hoạch chi tiêu rõ ràng, cân đối giữa chi tiêu và tiết kiệm, đồng thời chủ động tìm kiếm nguồn thu nhập ổn định để giảm thiểu rủi ro tài chính.

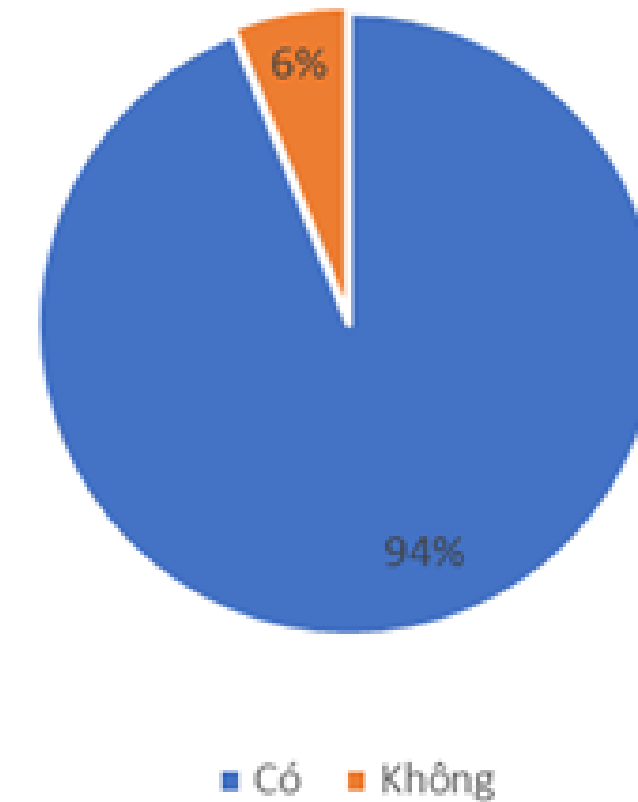

Hình 2. 7 Nguyên nhân sinh viên trường ĐH Mở - Địa chất mất cân đối thu - chi

Nhận xét:

- Tỷ lệ tiết kiệm rất cao: Với 94% người được khảo sát có tiết kiệm, cho thấy ý thức tài chính của nhóm người khảo sát là rất tốt.
- Chỉ 6% không tiết kiệm, đây là tỷ lệ nhỏ, nhưng vẫn đáng chú ý – có thể do thu nhập thấp, chi tiêu cao, hoặc thiếu thói quen tài chính lành mạnh.
- Biểu đồ phù hợp để kết luận rằng phần lớn người dân (trong nhóm khảo sát) đã có hành vi tài chính tích cực.

Tỷ lệ tiết kiệm một phần thu nhập hàng tháng

Hình 2. 8 Tỷ lệ tiết kiệm hàng tháng của sinh viên trường Đại học Mở - Địa chất

Đánh giá hoạt động quản lý tài chính của sinh viên trường Đại học Mở - Địa chất

Ưu điểm	Hạn chế	Nguyên nhân của hạn chế
Ý thức tiết kiệm cao	Thiếu kiến thức tài chính cá nhân	Chưa được tiếp cận giáo dục tài chính sớm
Biết cách lập kế hoạch chi tiêu cơ bản	Khó kiểm soát chi tiêu linh hoạt	Môi trường sống tự do
Tận dụng cơ hội làm thêm	Không có quỹ dự phòng	Ảnh hưởng từ bạn bè, mạng xã hội
Chia sẻ chi phí hợp lý	Phụ thuộc vào tài chính gia đình	Thiếu định hướng dài hạn

**CHƯƠNG III: MỘT SỐ GIẢI PHÁP TĂNG
CƯỜNG HÀNH VI QUẢN LÝ TÀI CHÍNH
CỦA SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC
MỎ-ĐỊA CHẤT**

1.Nâng cao nhận thức và kiến thức tài chính

2.Phát triển kỹ năng quản lý tài chính thực tế

3.Tạo môi trường hỗ trợ và khuyến khích

4.Vai trò của gia đình

5.Lập kế hoạch tài chính hiệu quả

Kết luận

- **Quản lý tài chính cá nhân là kỹ năng thiết yếu cho sinh viên. Các giải pháp cần tập trung vào nâng cao năng lực tài chính, rèn luyện kỹ năng thực hành, và tạo môi trường hỗ trợ.**
- **Việc tích hợp giáo dục tài chính có hệ thống vào chương trình học, cùng với ứng dụng công nghệ (fintech), sẽ giúp sinh viên hình thành thói quen tài chính số hóa và nâng cao năng lực ra quyết định.**
- **Đầu tư vào giáo dục và thực hành tài chính ngay từ thời sinh viên chính là đầu tư vào một thế hệ tương lai có trí tuệ tài chính, chủ động và độc lập.**

*Cảm ơn thầy cô và
các bạn
đã lắng nghe!*